

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

19. květen 2023

NOVINKY

Velká herna

Kdo si hraje, nezlobí

27. květen – 17. září 2023

Oblíbená a tradiční dětská herna v litomyšlském muzeu se letos představuje v novém a o hodně větším kabátě. Z jedné místnosti se rozrostla na tři a zacílila nejen na malé kluky a holky, ale také na hravé dospěléky.

První výstavní sál zaujme asi více chlapců než děvčat, ale i ty si mohou postavit domeček z lega v životní velikosti nebo sestavit obří, spletitou vláčkodráhu podle vlastní fantazie.

V druhém sále se zase spíše zdrží holčičky, na které tu čekají panenky i s pokojíčkem. Válecí koutek ale jistě zaujme všechny, stejně jako třeba knihovnička nebo kvíz pro milovníky a milovnice pohádek.

Třetí sál osloví i dospělé návštěvníky, kteří si vyzkouší funkční páskový magnetofon, gramofon a další přístroje, začtou se do sto let staré i současné literatury o Litomyšli, nebo si jen tak odpočinou v pohodlných křeslech. Společenské a počítačové hry si ale nejspíš vyzkouší všichni členové rodiny. Těšíme se na vás!

(Petr Chaloupka, Renata Kmošková, René Klimeš)

Litomyšlská muzejní noc

26. květen 2023, v čase 17–22 hodin

Muzejní noc v novém termínu! Letos se společně potkáme místo soboty už v pátek v podvečer. Opět pro vás chystáme program, který vás provede zajímavými expozicemi, aktuálními výstavami, výtvarnými dílnami či hudebními vystoupeními. Začínáme v 17 hodin, odkdy jsou pro vás vstupy do všech expozic zdarma.

Podrobný program:

17.00 / regionální muzeum

Oficiální zahájení muzejní noci otevřením výstavy *Kdo si hraje, nezlobí* pro dětské i dospělé návštěvníky.

17.00–22.00 / regionální muzeum

Doprovodný program k výstavám *Kdo si hraje, nezlobí* a *Kája Saudek – král českého komiksu*. Návštěvníkům se otevře celé muzeum, jen jedna malá místnost na výstavě Káji Saudka bude přístupná pouze starším 18 let. Komentované prohlídky muzejní expozice.

17.00–22.00 / Portmoneum – Museum Josefa Váchala

Stálá expozice o Josefu Váchalovi, Josefu Portmanovi, Ladislavu Horáčkovi, unikátní výmalba místností od Josefa Váchala a videomapping o jeho životě a díle.

17.00–22.00 / Fakulta restaurování Univerzity Pardubice

Prezentace Fakulty restaurování v piaristické koleji. Výstavou vás provedou studenti restaurátorských oborů.

17.00–22.00 / Antik Hotel Sofia

Stálá expozice soch akademického sochaře Arnolda Bartůňka v zahradě hotelu. Výstava obrazů Jitky Halaštové a Vladimíra Zubova Dva světy v hotelové Galerii Sofia. Vstup ze zahrady.

18.00–20.00 / Rodný byt B. Smetany

Hudební koktejl žáků ZUŠ B. Smetany v Litomyšli.

20.00 / Portmoneum – Museum Josefa Váchala

Komentovaná prohlídka muzea.

21.00 / Chrám Nalezení sv. Kříže

Noční komentovaná prohlídka chrámu. Přijďte zažít večerní atmosféru kostela, seznámit se s jeho historií, vystoupat na vyhlídkovou terasu a zhlédnout světelné sakrální instalace, které lze spatřit pouze v noci.

Expozice otevřené od 17 do 22 hodin zdarma:

- Expozice *Andělé na návrší*, vyhlídky, dětský program *Vzhůru k andělům* / Chrám Nalezení sv. Kříže
- Expozice *Litomyšl – město kultury a vzdělanosti*, interaktivní dětský program / regionální muzeum
- Výstava *Kdo si hraje, nezlobí* / regionální muzeum
- Výstava *Kája Saudek – král českého komiksu* / regionální muzeum
- Stálá expozice v Portmoneu – Museu Josefa Váchala / Portmoneum – Museum Josefa Váchala
- Výstava *Zbyněk Hrabá – Linomyšlení* / Portmoneum – Museum Josefa Váchala
- Interaktivní program *Muzicírování s Bedříchem* / Rodný byt Bedřicha Smetany
- Fakulta restaurování Univerzity Pardubice / piaristická kolej

Změna programu vyhrazena! Hlavní budova muzea je plně bezbariérová. Více na www.litomysl.cz, www.portmoneum.cz, www.zamecke-navrsi.cz.

Litomyšlská muzejní noc je součástí 19. ročníku Festivalu muzejních nocí.
Vstup volný.

(Renata Kmošková)

Komentované prohlídky expozice s ředitelem muzea

Expozice s názvem *Litomyšl – město kultury a vzdělanosti* představuje velmi bohaté dějiny města. Pozoruhodné jsou archeologicky odkryté pozůstatky středověké zástavby kolem tzv. scholastikovy brány, modely představující stavební vývoj zámekového návrší, nejstarší fotoaparát v ČR, katovský meč, funkční replika Křížikovy obloukové lampy a stovky dalších historických artefaktů. Zvu vás na komentovanou prohlídku expozice. Společně projdeme dějinami města od jeho počátků až do 20. století. Všechny vaše případné dotazy rád zodpovím.

Termíny prohlídek: neděle 16. dubna, 14. května, 11. června, vždy ve 14 hodin.

Prohlídka bude trvat 60 až 120 minut dle zájmu. Cena jednotné vstupenky je 160 Kč. Počet míst na prohlídce je omezen na 10 osob.

Rezervace nutná na emailu klimes@rml.cz (sdělte prosím počet rezervovaných míst a kontaktní telefon).

Těším se na setkání s vámi!

René Klimeš, ředitel Regionálního muzea v Litomyšli

*Funkční replika Křížikovy obloukové lampy v expozici
litomyšlského muzea*

Portmoneum

Jeden duch je víc než deset doktorů

Site specific performativně scénografická instalace

17. červen 2023 – 29. říjen 2023

Obyvatelé města Litomyšle si šuškájí: „Okouník se nechal slyšet, že mu potvorové z Portmonea závidí jeho tři rozměry. Proč zrovna oni musejí mít namalované jen rozměry dva?“ Proto osnují plány, jak to udělat, aby se mohli proletět trojrozměrným prostorem po okolí. Prý už to mají! V dýmu si zde ruce podávají potvorové z maleb spolu s lidmi, kteří jsou s nimi ve spojení duší. Tým umělců a vědců vymýšlí, jak tento okem smrtelníka

neviditelný moment zachytit a v noci přicházejícím návštěvníkům ukázat. V rámci celého léta budou na zahradě vidět i fragmenty z jejich bádání.

Autoři: Skupina Okultí (Aleš Hvízdal, Vanda Kovářiková, Lukáš Kalivoda, Tereza Bartůňková, Peter Cuker, Petr Horák, Marek Volf, Michal Panoch, Marek Čihař)

Vernisáž se uskuteční 16. června ve 21.30.

Doprovodný program:

8. 7. / 9. 7. / 5. 8. / 6. 8. – vždy ve 21.30 – Potvorové ožívají, přijďte se s nimi propojit!

(Hana Klimešová)

Divadelní představení v Portmoneu

Krvák

23. červen 2023 od 21 hodin

U příležitosti 30. výročí otevření Portmonea vás zveme na netradiční divadelní představení hry *Krvák* v podání souboru divadla Na holou z Hořovic. Hra je inspirována kultovní knihou Josefa Váchala *Krvavý román* dokončenou roku 1924. Autorova asi nejznámější kniha mimo jiné pojmenovala Váchalovo museum v Litomyšli, bez *Krváku* si dnes Portmoneum ani neumíme představit. *Krvavý* neboli lidový román byl Váchalovým oblíbeným žánrem, jehož charakteristickými rysy byly prostoduchá

srozumitelnost, romantika a dobrodružný děj. Váchal vlastnosti této literární formy dohnal do extrému, čímž se dílo stává vlastní humornou parodií. *Krvák* divadla Na holou kombinuje loutky s živými herci a je třeba jej hrát pod rouškou noci!

Scénář, režie a výprava: Ludvík „Říha“ Řeřicha

Hudba: Jan „Prochor“ Procházka

Osoby a obsazení:

Váchal / Elzevíra / Honolulu – Hanuš „HANY“ Tylich

Páter Ignác / Kuba / blázen / Rodriguez – Jan „Prochor“ Procházka

Pedro de Rudibanera / páter Bruno / Kubova žena – Štěpán Slavík

Smrták / Kurt / Honolulu – Dušan Kejmar

Představen bude také nově vydaný katalog expozice Portmonea.

Jednotné vstupné 50 Kč. Hrajeme na zahradě Portmonea, proto doporučujeme přizpůsobit oblečení počasí.

(Hana Klimešová)

Dílna pro veřejnost v Portmoneu

Linorytová dílna se Zbyňkem Hrabou

24. červen 2023 od 13 do 16 hodin

Přijďte si vyzkoušet grafickou techniku linorytu se Zbyňkem Hrabou, autorem aktuální výstavy *Linomyšlení* v Portmoneu – Museu Josefa Váchala. Zbyněk Hraba odrývá desku postupně a tiskne jednotlivé barvy z jediného štočku.

Na dílnu je nutné se předem přihlásit na email klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Kapacita je 8 osob. Kurz je určen pouze pro dospělé a děti přibližně od 15 let. Cena dílny 400 Kč včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu.

(Hana Klimešová)

Výstava

Kája Saudek – král českého komiksu

13. květen – 10. září 2023

Do Smetanovy Litomyšle přichází dílo umělce světového formátu, krále českého komiksu – a velkého milovníka hudby – Káji Saudka. V Regionálním muzeu budou od května do září k vidění ochutnávky z toho nejlepšího, co tento umělec – i přes útisk totalitního režimu dusícího jeho tvorbu v nejlepším rozletu – za půlstoletí vytvořil. Na návštěvníky tak budou čekat komiksy i obrazy, které znáte z filmu, olejomalby i do detailů propracované kresby, 3D objekty i hravá a precizní Péefka, plakáty i dobové tiskoviny, ale také předměty osobní povahy včetně fotografií z rodinného alba. Nechte své oči „zaposlouchat se“ do ostrých linek jeho perokresby i subtilního humoru, kterým jsou jeho díla prodchnuta. Dle kurátorů Bereniky Saudkové a Davida Goldberga spatříte skvostné ukázky z jeho nesmírně rozsáhlého díla určeného dětem i dospělým – včetně videoprojekce dalších ukázek Saudkovy tvorby. Pouze jeden koutek výstavy bude mládeži nepřístupný.

V muzejním obchodě si pak budete moci zakoupit knihy s tematikou děl Káji Saudka i další upomínkové předměty, jako plakáty, pohlednice či další tiskoviny.

(Berenika Saudková, David Goldberg, Petr Chaloupka)

Výstava v Portmoneu

Zbyněk Hraba – Linomyšlení

25. březen – 29. říjen 2023

V Portmoneu – Museu Josefa Váchala bude v letošní sezoně k vidění výstava grafika Zbyňka Hraby z Prahy. Zbyněk Hraba (*1960) jako jeden z mála autorů zasvětil svou tvorbu výhradně linorytu. Studoval Střední průmyslovou školu grafickou v Praze (obor grafická úprava tiskovin) a následně Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze v ateliéru knižní kultury a písma prof. Milana Hegera. Řadu let pak pracoval jako výtvarný redaktor v různých nakladatelstvích a současně navrhoval logotypy i grafickou podobu knih, časopisů a výstavních katalogů.

Zbyněk Hraba – Velká fuga II

Vystavené grafiky představují všechna hlavní témata, jimž se Zbyněk Hraba věnuje – přírodu, hudbu, zátiší a portréty. Zbyněk Hraba je, stejně jako Váchal, schopen své vícebarevné linoryty tisknout z jedné jediné desky, postupně odrývané pro jednotlivé barvy. A stejně jako Josef Váchal se také Hraba rád toulá přírodou a zachycuje její náladu, hru světla a stínů, okamžik dokonalého, někdy jen vteřiny trvajícího nasvícení, či genius loci místa. Navíc používá celou řadu různých vrypů, od jednoduchých linek v jednom či několika směrech až po křížky a drobné trojúhelníčky, kterými vzniklé dílo oživuje a téměř animuje. Zvláště v zobrazené krajině pak do díla dostává až

neuvěřitelně mnoho pohybu a atmosféry, jež u jiných autorů tvořících technikou linorytu postrádáme.

(Hana Klimešová)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Vzdělávací programy

Udělej si vlastní sgrafito – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/sgrafito.html>
Pojďte s námi do muzea – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pojdte.html>
Prameny poznání – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/prameny.html>
Za starého mocnářství – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mocnarstvi.html>
Jak vzniká mapa – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mapa.html>
Středověké město – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mesto.html>
Putování do Betléma – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/putovani.html>
Litomyšl jinak – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/litomysl-jinak.html>

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

18. březen – 25. červen 2023, Muzeum a galerie Hranice

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocaty-osobnich-pocitacu-u-nas-2023-03-18>

Čtení pod lavicí

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

9. červen – 10. září 2023, Muzeum regionu Valašsko (Vsetín)

Interaktivní výstava dětských časopisů se spoustou her, zajímavostí a ukázek komiksů – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/cteni-pod-lavici-2023-06-09>

Krvavý román Josefa Váchala

16. květen – 17. září, Muzeum Šumavy Sušice

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Litomyšl – hlavní město současné české architektury – <https://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/architektura.html>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala nejsou bezbariérové (několik schodů, či převýšení; úzké průchody apod.), přístupné jsou pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Kdo si hraje, nezlobí / Lektorované programy – Renata Kmošková, 461 611 162, kmoskova@rml.cz

Prohlídky expozice – Mgr. René Klimeš, 739 031 849, klimes@rml.cz

Kája Saudek / Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!